

Vlaams
Parlement

vergadering **C218**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 27 april 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over detachering van Indische ICT'ers – 1776 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van Flanders Synergy en het uitdragen van het werkbare werk – 1544 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van Flanders Synergy – 1674 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het ICF-instrument (International Classification of Functioning, Disability and Health) – 1672 (2016-2017)	15
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de slaagpercentages van aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek en het financieringsmodel van de Vlaamse universiteiten – 1840 (2016-2017)	18

**VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over detachering van Indische ICT'ers
– 1776 (2016-2017)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, in deze commissie is detachering van Indische ICT'ers al regelmatig aan bod gekomen. We hebben u daar regelmatig over bevraagd. De rode draad doorheen de antwoorden die u gaf, is dat u altijd verwees naar het sociaalezekerheidsakkoord dat met India is gesloten, en naar de arbeidskaartwetgeving die in een uitzondering voorziet, namelijk de toekenning van arbeidskaart B zonder voorafgaand arbeidsmarktonderzoek, dus zonder te kijken of er geen ICT'ers beschikbaar zijn op onze arbeidsmarkt en mits naleving van een barema, namelijk een jaarlijkse brutominimumloon van 40.124 euro.

Door het feit dat dat altijd het antwoord was, heb ik me het volgende afgevraagd. Vlaanderen heeft nu wel de bevoegdheid over de arbeidskaartenregeling gekregen en u hebt nooit verwezen naar een mogelijke bijsturing van die wetgeving om misbruiken of oneigenlijk gebruik te vermijden. Daarom simpelweg mijn vraag: bent u van plan die bevoegdheid te gebruiken en de arbeidskaartenregeling bij te sturen om het oneigenlijk gebruik van die uitzonderingen in te dijken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Kherbache, ik heb in antwoorden naar u toe effectief al een aantal verbeterpunten inzake detachering voorgesteld aan Europees commissaris Thyssen, onder meer wat betreft de maximale duur van detachering en de mogelijkheden inzake controle. U hebt wellicht gezien in de persberichten van vorige week dat ik commissaris Thyssen heb gezien en die punten nog eens heb aangekaart.

Intussen werd door de wet van 11 december 2016 de Handhavingsrichtlijn omgezet, waardoor de begrippen detachering en gedetacheerde werknemer duidelijker afgebakend worden. Dit geeft mij extra handvatten om misbruik aan te pakken. Arbeidskaarten worden immers enkel afgeleverd wanneer alle wettelijke voorwaarden vervuld zijn, ook deze inzake detachering. Dat geeft me wel iets extra's. Wat de termijn betreft, heeft commissaris Thyssen gezegd dat ze daar geen aanpassing aan wenst te doen en dus niet wil ingaan op het inkorten van de termijn van twee jaar naar bijvoorbeeld zes maanden.

Mijn bevoegdheid betreft de voorwaarden inzake toegang tot de arbeidsmarkt. Zoals u juist stelt en ik reeds antwoordde op de verschillende vragen in 2016, krijgen Indische IT'ers toegang tot de arbeidsmarkt op basis van een tijdelijk jobaanbod waarvoor zij de juiste kwalificaties voorleggen en waarvoor de werkgever een brutojaarloon van minimum 40.124 euro betaalt. Er gebeurt geen voorafgaand arbeidsmarktonderzoek: er wordt dus niet onderzocht of er geschikte lokale arbeidskrachten beschikbaar zijn. De motivering hiervoor is dat onze Vlaamse werkgevers een structurele nood hebben aan hoogopgeleide arbeidskrachten, waaronder ingenieurs en informatici. Indien ik de toegang tot de arbeidsmarkt van hoogopgeleiden koppel aan een voorafgaand arbeidsmarktonderzoek, kan de buitenlandse werknemer nooit vroeger dan twee maanden na de aanvraag door de werkgever aan de slag. Dat zou voor onze economische slagkracht geen goede zaak zijn. Ik ga dat punt dus niet wijzigen en er niet voor zorgen dat er eerst een arbeidsmarktonderzoek moet komen.

Waar ik wel in meega, is dat een beslissend criterium voor de economische migratie, het loon blijft. Als zou blijken dat het vooropgestelde loon van 40.124 euro vandaag onder het sectorale gemiddelde ligt, dan moeten we dat barema optrekken. Ik heb ook opdracht gegeven om effectief te kijken of de 40.124 euro wel of niet conform is aan wat in de sector gangbaar is qua loon.

Specifiek wat de aanvragen voor gedetacheerde werknemers betreft, moeten, naast het loon, de voorwaarden inzake detachering worden gerespecteerd.

Het gevoerde beleid kadert in de Europa 2020-strategie waarvan de filosofie is Europa aantrekkelijker te maken voor hooggekwalificeerd personeel om onze markt slimmer, duurzamer en competitiever te maken. Dat is wat ik hier ook mee wil bereiken. De bedoeling van het systeem van detachering moet erin bestaan buitenlandse arbeidskrachten aan te trekken op basis van hun expertise en knowhow, en niet omdat zij goedkoper zijn. Daarom wil ik van die 40.124 euro laten onderzoeken of het wel voldoende is om geen sociale dumping te hebben.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, dank voor uw antwoord. Ik kijk uit naar de oefening om de controlemogelijkheden aan te scherpen. Het zou goed zijn dat u ons een timing geeft over wanneer u naar het parlement komt met het pakket economische migratie dat al een paar keer is aangekondigd, zodat we het debat daarover concreet kunnen voeren. Het is een goede oefening om te kijken of dat minimumloon dat vooropgesteld is, wel marktconform is. Als het gaat over detacheringstewerkstelling, worden ook andere aspecten die men aan gedetacheerden toekent, zoals premies omdat ze moeten verhuizen, bijgeteld bij het loon. Dan is het soms goedkoper om iemand van hier aan te werven, en dat is ook niet de bedoeling. Misschien is het ook interessant om eens gewoon te informeren naar de bedrijven die systematisch een beroep doen op derdelanders. Het kan om een goede reden zijn, knowhow binnenhalen, maar het kan misschien ook een andere reden hebben. We moeten dat misschien eens naar boven halen. De verhalen die wij krijgen, zijn dat Indiërs worden aangeworven en er dan Belgische ICT'ers moeten uitstromen. Dat kan echt niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het helemaal eens, uiteraard. De opdracht die ik heb gegeven, is om het geheel te bekijken, het loon en de premies. Het is effectief niet de bedoeling dat je ICT'ers vanuit Vlaanderen gaat ontslaan om Indische ICT'ers binnen te halen. Het is niet omwille van de kostprijs maar omwille van de knowhow of een gebrek aan voldoende mensen hier dat ik het aanvaardbaar vind om deze stap te zetten. We zitten daar op dezelfde golflengte. De opdracht die ik heb gegeven, is om die 40.124 euro in dat aspect te bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Ik kijk uit naar de resultaten van het onderzoek. Ik zou graag een beeld hebben van wanneer we het pakket van economische migratie in het parlement kunnen bespreken. Ik zal dat zorgvuldig opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van Flanders Synergy en het uitdragen van het werkbare werk – 1544 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van Flanders Synergy – 1674 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Beste collega's, een aantal jaren geleden werd Flanders Synergy in het leven geroepen, vooral omdat we op die manier werkbaar werk wilden stimuleren, een nieuwe arbeidsorganisatie mogelijk wilden maken en organisaties willen ondersteunen in dat transitietraject.

Er werd een methode ontwikkeld. Het was de bedoeling – of het is zeker de bedoeling geweest – dat Flanders Synergy de methode die ze heeft ontwikkeld, verder uitdraagt naar andere organisaties en tegelijkertijd ook andere sectoren betreft bij dat innovatief project dat Flanders Synergy toch altijd geweest is.

Mogelijks nog belangrijker is dat men vervolgens de methodologieën die men daar ontwikkelt, kan uitdragen naar andere organisaties en tegelijk ook andere sectoren kan betrekken in een innovatief project.

In het verleden hebben zij de doelstellingen die werden opgesteld, rijkelijk gehaald. Toch werd er besloten dat Flanders Synergy haar betoelaging vanaf 1 april 2017, dus een maand geleden, zou verliezen. Enkel vanuit een innovatie-oproep zou zij nog middelen kunnen vergaren.

Private dienstverleners hebben altijd aangegeven dat zij een meerwaarde zagen in de werking van Flanders Synergy in het ondersteunen van transities naar werkbare organisaties en bedrijven. Verschillende andere medewerkers zijn geschoold en opgeleid door Flanders Synergy.

Het overtuigen van andere sectoren is zeker geen gemakkelijke opdracht. Als je op sociaal vlak innoveert, is het niet altijd onmiddellijk duidelijk welke meerwaarde dat geeft. Het overtuigen van andere sectoren is zeker een huzarenstukje. Een organisatie als Flanders Synergy kan daarbij een cruciale rol spelen.

Het belang van werkbare jobs en organisaties is gekend, zeker na de publicatie van de tegenvallende resultaten van de werkbaarheidsmonitor vanwege de Stichting Innovatie & Arbeid. We hebben het daarover nog uitgebreid gehad in de commissie. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) was, sinds deze publicatie, gestart met het uitwerken van een akkoord hieromtrent. We vangen echter op dat dit overleg moeizaam verloopt. In uw antwoord van 9 maart werd aangegeven dat men in het najaar zou willen landen. Ik meen dat men in dat akkoord ook het best een licht laten schijnen over de meerwaarde van een organisatie als Flanders Synergy.

Ik ben blij dat de heer Annouri daarover dadelijk een gelijkaardige vraag stelt. Het is belangrijk dat we samen nadenken over de rol van Flanders Synergy en hoe die mee kan worden ingepast in dat verhaal van werkbaar werk. Geloven we nog in die nieuwe arbeidsorganisatie? Geloven we dat die nieuwe arbeidsorganisatie die Flanders Synergy heeft uitgewerkt, ook op grotere schaal moet worden geïmplementeerd? Dat zijn allemaal vragen die we ons moeten stellen als

we een rol willen spelen in Vlaanderen om werkbaar werk in organisaties verder te ondersteunen.

Minister, hoe verklaart u de stopzetting van de betoelaging van Flanders Synergy, ondanks de toch wel goede resultaten – daarover is iedereen het eens?

Wie zal in de toekomst het ontwikkelen van instrumenten en methodologieën stimuleren – want ook dat hebben we nodig –, alsook sectoren mee overtuigen, mee in het bad trekken, zonder dat wij een trekkende, onafhankelijke organisatie hebben zoals Flanders Synergy?

Werden er reeds gespreken gevoerd met Flanders Synergy over de stopzetting van die betoelaging? Wat was de uitkomst van die gesprekken?

Hebt u een zicht op de dynamiek op de private markt in het kader van het begeleiden van organisaties?

Hoe ziet u de toekomst van het werkbare werk in het Vlaamse beleid? Welke rol kan onze Vlaamse administratie nog spelen in het uitwerken van oplossingen en bieden van ondersteuning? Is dat hun rol? Welke rol kunnen ze dan spelen?

Wat is de stand van zaken van de uitwerking van het akkoord van de SERV? Kent u de standpunten en ideeën van de verschillende partners reeds? Zult u als minister aan de SERV suggereren om zijn visie te geven omtrent de toekomst van organisaties als Flanders Synergy? Ziet u dat daarin mee ingepast?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik ben ook zeer tevreden dat mevrouw Claes de vraag heeft gesteld. Ik sluit mij daar dan ook heel graag bij aan.

Minister, een goede twee maanden geleden toonde de werkbaarheidsmonitor bedroevende cijfers over de werkbaarheid van de Vlaamse werknemers. Nooit waren zo weinig jobs werkbaar, nooit kampten meer werknemers met een problematische vorm van werkstress. De beperkte vooruitgang die op het vlak van de gezondheid van onze jobs werd geboekt tussen 2004 en 2013 ging de jongste jaren in één ruk verloren. De werkbaarheidsgraad zakte tot 51 procent, het slechtste resultaat ooit sinds de metingen zijn begonnen. Het groeipad dat de sociale partners én de Vlaamse Regering samen uitstippelden, om tegen 2020 een werkbaarheidsgraad van 60 procent te bereiken, komt hierdoor serieus onder druk te staan.

De dramatische resultaten van de werkbaarheidsmonitor zijn wat ons betreft een jammerlijk neveneffect van het gebrek aan een effectief beleid en investeringen rond werkbaar werk. Ik blijf u vragen om het geweer van schouder te veranderen en opnieuw te investeren in gezonde banen voor de Vlaamse werknemers. Het is enkel met een dergelijke focus dat we de enorme groei van het aantal langdurig zieke werknemers kunnen stoppen, de oplopende kosten van de sociale zekerheid beheersbaar krijgen, en langer werken realistisch maken hier in Vlaanderen.

Ook de sociale partners in de SERV hebben meteen op dit resultaat gereageerd en willen snel een actieplan opstellen dat als inspiratie kan dienen. Maar inzake het engagement van deze regering om het beleid rond werkbaar werk te reanimeren, is het nog steeds wachten op concrete voorstellen van u, als minister van Werk.

Jaar na jaar hebben we moeten vaststellen dat het beleid rond werkbaar werk is verdwenen van uw beleidsagenda, minister. Het is niet de eerste keer dat ik dat zeg. Een van de weinige hefbomen die nu nog overblijven om onze Vlaamse werkorganisaties te ondersteunen bij hun omslag naar een beter werkbare

werkorganisatie en bij het innoveren van hun arbeidsorganisatie, is Flanders Synergy. Flanders Synergy wordt sinds acht jaar door u gefinancierd vanuit het beleidsdomein innovatie/economie, eerst als competentiepool, daarna als lichte structuur. Eind maart loopt de tweede vierjarige termijn van ondersteuning af.

Minister, de werkbaarheidsknipperlichten branden. Het zou in deze context logisch zijn dat we een dergelijke katalysator voor het innoveren van onze werkorganisaties zouden versterken. Tijdens werkbezoeken hebben we vaak mogen vaststellen dat werknemers in bedrijven die door Flanders Synergy worden ondersteund in hun omslag naar werkbaar en wendbaar werk geënthousiasmeerd worden, en van een hogere kwaliteit van werk genieten. De cruciale rol die Flanders Synergy speelt, werd vorige maand ook in de recente Toekomstverkenning van het Steunpunt Werk expliciet erkend: "Werk zo organiseren dat mensen hun talent maximaal kunnen inzetten, is een opdracht die bij werkgevers en werknemers ligt. Die opdracht is niet te onderschatten. In Vlaanderen wordt ze onder meer opgenomen door Flanders Synergy."

Het verbaast mij dan ook om te horen dat de Vlaamse Regering geen nieuwe steun meer uittrekt voor Flanders Synergy.

Minister, vanuit welke argumentatie is die beslissing genomen om die steun stop te zetten?

Welke resultaten heeft Flanders Synergy de afgelopen jaren bereikt? Hoe beoordeelt u zelf, als minister van Werk, deze werking?

Flanders Synergy is een zogenaamde lichte structuur. Waarom werden sommige lichte structuren verlengd via clusterbeleid en andere niet? Is daaraan een evaluatie vanuit het Agentschap Ondernemen voorafgegaan? En zo ja, wat zijn de inzichten en elementen van de evaluatie met betrekking tot Flanders Synergy?

Onze bureaus uit Nederland vinden we hoog in de toplist terug inzake innovatie. Daar wordt dan ook duidelijk de focus gelegd op het belang van sociale innovatie. Wat is uw visie hierop? Gaat innovatie enkel over technische innovatie of ook over sociale innovatie, over het verbeteren van de manier waarop in organisaties gewerkt wordt?

Ook verschillende andere EU-landen voeren een veel actiever beleid rond werkbaar werk, bijvoorbeeld door programma's uit te werken waarin ze vooruitkijken naar hoe er zal worden gewerkt in de toekomst, met concrete maatregelen om de werkbaarheid van de toekomstige jobs te verhogen. In deze toekomstprogramma's wordt ook vaak gewerkt met lerende netwerken, iets waar ook Flanders Synergy sterk op inzet. Wat is uw visie hierin en wat zijn de redenen dat u geen beleid uitwerkt om netwerken te ondersteunen waarin bedrijven kennis rond innovatieve arbeidsorganisatie uitwisselen?

Welke alternatieve beleidsmaatregelen hebt u ondertussen ontwikkeld om snel de werkbaarheid van banen op de Vlaamse arbeidsmarkt weer te verbeteren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal eerst een en ander op een rijtje zetten. Dan zal ik de facto ook alle vragen beantwoord hebben.

Flanders Synergy is gestart als een competentiepool, van 2009 tot 2013. Ik wil even overlopen wat de kernactiviteiten van Flanders Synergy waren bij de oprichting als competentiepool. Ten eerste: het op de kaart zetten van het thema innovatieve arbeidsorganisatie in Vlaanderen en het verspreiden van de kennis over dat thema. Ten tweede: het op gang brengen van veranderingstrajecten in

individuele bedrijven. Ten derde: de opleiding van een netwerk van organisatieadviseurs voor de implementatie van de kennis bij de bedrijven. Dat was de opdracht tussen 2009 en 2013.

Bij de start als 'lichte structuur' op 1 april 2013 – dat liep tot 31 december, maar ik heb dat verlengd, om ze nog meer kans te geven, tot 1 april – werd Flanders Synergy verplicht om een aantal zaken te wijzigen. Er was de opdracht om in meer openheid te voorzien inzake wetenschappelijke kennis, maar ook inzake het netwerk aan consultants, omdat er ook al heel wat signalen van marktverstoring waren.

Flanders Synergy kreeg gedurende die hele periode van inderdaad acht jaar, collega Annouri, heel wat financiële steun vanuit Vlaanderen. Dat was op dat moment volgens mij ook juist en helemaal niet onlogisch. Innovatie, arbeidsorganisatie en werkbaar werk zijn en blijven belangrijke thema's voor het arbeidsmarktbeleid. Om die thema's een boost te geven, werd daarom vanuit de Vlaamse overheid financiële steun gegeven aan Flanders Synergy, dat in die startende rol een belangrijke rol te spelen had. En dat hebben ze ook gedaan.

Op dit moment stellen we echter vast dat er ook heel wat andere organisaties op dat thema werkzaam zijn, zowel in de publieke als in de private markt. Een overheidsfinanciering kan enkel overwogen worden voor activiteiten die niet door de private markt worden opgenomen, en die complementair zijn ten opzichte van dergelijke activiteiten of activiteiten van andere overheidsorganisaties.

Flanders Synergy heeft, zoals jullie aangehaald hebben, inderdaad goede resultaten bereikt. Verscheidene organisaties zijn gestart met een IAO-implementatietraject (innovatieve arbeidsorganisatie). Er werden een roadmap en instrumenten ontwikkeld. Er zijn 140 consultants opgeleid om bedrijven en organisaties bij te staan bij het invoeren van de nieuwe arbeidsorganisatie. Als je er 140 hebt opgeleid, verwachten die ook dat ze hun boterham kunnen verdienen. Het is nu dus aan de reguliere marktwerking, eventueel ondersteund door de kmo-portefeuille, om die taak op te nemen. Sinds de start van de legislatuur hebben mijn kabinet en ik daarom herhaaldelijk aangegeven dat de taken van Flanders Synergy door de marktwerking overgenomen dienen te worden. Flanders Synergy werd net als andere lichte structuren al eind 2014 geïnformeerd over het niet verlengen van het programma van de lichte structuren en de omvorming van dit programma tot een meer vraaggedreven clusterprogramma.

De selectie is wel wat anders dan u het hebt beschreven, collega Annouri. De selectie en de goedkeuring van de steun van de speerpuntclusters gebeuren niet volgens een competitief oproepsysteem. Een aantal lichte structuren die in voor Vlaanderen strategische domeinen actief waren, zijn geselecteerd om in 2016 een aanvraagdossier voor te bereiden. Het gaat dan om het Vlaams Instituut voor de Logistiek, het Strategisch Initiatief Materialen, het initiatief voor Duurzame Chemie en Flanders' FOOD. Andere kandidaatspeerpuntclusters konden en kunnen nog steeds met een uitgewerkt aanvraagdossier afkomen. Een mooi voorbeeld is de energiecluster. Zij hebben daar een economisch potentieel en hebben een lange-termijnstrategie uitgewerkt. En dan kunnen ze zich aanmelden bij het agentschap.

Het gaat dus niet over een gesloten set van domeinen. Het is aan de indieners om het strategische karakter aan te tonen. Een ex-anteselectie van alle zogenaamde strategische domeinen heeft daarbij niet plaatsgevonden.

Het contract met Flanders Synergy als lichte structuur heb ik in september vorig jaar verlengd tot eind maart, om hun toe te laten de nodige pistes voor eventuele voortzetting van hun activiteiten te onderzoeken. Ik denk dat dat echt een element van goodwill is geweest, om hun nog de laatste mogelijke kansen te geven. Ook in dat kader zijn er meermaals gesprekken geweest tussen mijn

kabinet en Flanders Synergy, met het aanraden om andere mogelijkheden, zoals de inkantelingspiste in onderzoeksinstituten, verder te onderzoeken. Ook de SERV was daar een piste. Ik heb begrepen dat er vandaag nog steeds gesprekken rond die inkanteling aan de orde zijn. Ik kan daar geen stand van zaken van geven. Flanders Synergy is daar blijkbaar nog op verschillende paden mee bezig.

Ik wil er zeker ook op wijzen dat Flanders Synergy nog kansen heeft gekregen om ook deel te nemen aan nieuwe projectoproepen bij het agentschap en een ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) in het kader van Focus op Talent. Het project van Flanders Synergy werd echter niet geselecteerd. U weet dat ik dat met een externe jury doe. Ik vind dat we daarin zelf niet tussenbeide mogen komen. Ik volg het oordeel van die mensen.

Daarnaast heeft Flanders Synergy tot eind 2020 verschillende projecten lopen bij het agentschap, die onder andere als focus hebben om instrumenten en methodologieën te ontwikkelen. Dat aspect is dus verzekerd via de internationale projecten. Er zijn bovendien naast Flanders Synergy ook nog onderzoeksgroepen aan universiteiten en managementscholen die actief zijn in dat thema en die die rol ook kunnen overnemen of kunnen samenwerken.

Wat betreft de toekomst van werkbaar werk, is mijn conclusie dan ook duidelijk. Uiteraard houd ik mijn blik op de toekomst gericht. Er zijn socio-economische uitdagingen, zoals meer mensen langer aan het werk houden door in te zetten op hun talenten, bedrijven en medewerkers voorbereiden op digitalisering enzovoort. Ik was heel blij om vanmorgen te horen dat het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) nu ook heeft begrepen dat het diploma alleen niet belangrijk is, maar dat ook competenties en de attitude belangrijke aspecten zijn, en dat zij als werkgeversorganisatie hun werkgevers oproepen om in die richting te gaan. Het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) deden dat al een hele tijd. Dat ook het VBO dat nu doet, vind ik een positieve zaak. Op die manier zullen we de innovatieve arbeidsorganisatie ook steeds meer op het veld in de praktijk zien. Het is in dit geval echter geen kwestie meer van inzetten op meer van hetzelfde. De uitdagingen vergen een specifieke, frisse en adequate aanpak, vertrekkend vanuit de actuele en toekomstige noden.

Die diensten kunnen, wat mij betreft, zeker vanuit een stabiele onderzoeksorganisatie aangeboden worden. U sprak zelf over 'onder andere Flanders Synergy'. We hebben ook de Antwerp Management School (AMS), Vlerick en de KU Leuven die dergelijke onderzoeken kunnen leveren.

Het opleiden van consulenten kan volgens mij vandaag aan commerciële tarieven, eventueel ondersteund met de kmo-portefeuille, al dreigt Flanders Synergy daarmee wel in concurrentie te komen met de door haar opgeleide consulenten. Dat is dus een activiteit die Flanders Synergy zelf zou kunnen doen. Zij zouden verder kunnen gaan met het opleiden van die consulenten. Die kunnen dan ondersteund worden. Maar vanuit de overheid alleen aan Flanders Synergy subsidie geven om dat te doen... De eerste tweehonderd zijn opgeleid. Dat is voldoende. Aparte subsidiëring daarvoor lijkt mij uit den boze.

Verder experimenteren sommige landen of regio's inderdaad met toekomstgerichte programma's. Ik verwijs naar mijn clusterbeleid. Daar bied ik alvast een kader voor netwerking en samenwerking op het vlak van innovatie. Ook sociale innovatie is een aspect dat in die clusters kan worden meegenomen. Van onderuit kan daar een dynamiek ontstaan, die ook van betekenis kan zijn voor innovatie op de werkvloer, voor werkbaar werk. Ik vind het belangrijk dat die dynamiek van onderuit ontstaat.

Ten slotte ga ik niet opnieuw in op de verscheidene maatregelen die ik binnen mijn bevoegdheden heb uitgewerkt in het kader van werkbaar werk. Collega

Annouri, u zegt dat er nog altijd niets gebeurd is. Ik denk dat we daar in de commissievergadering van 9 maart uitvoerig op zijn ingegaan, onder meer op basis van een vraag om uitleg van Bart Van Malderen over stijgend ziekteverzuim. Ik denk aan de dienstencheques, de loopbaancheques, het vernieuwde beleid rond focus op talent, met in het bijzonder de gemoderniseerde aanpak vanuit de werkgevers en de vakbondsorganisaties, de opleidingsmogelijkheden voor werknemers, waarover ik nu met de sociale partners een akkoord probeer te hebben. Het verbaast mij dan altijd dat u zegt dat er niets gebeurt. Maar ik ga daar verder geen commentaar aan toevoegen.

Die maatregelen die ik opsom, kennen een groot succes en leveren allemaal een specifieke bijdrage tot het debat waar het om gaat: inspelen op de uitdagingen van een arbeidsmarkt die continu verandert en de impact daarvan op onze loopbanen. Het is daarom bijvoorbeeld dat ik bij de hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers en in mijn besprekingen met de sociale partners blijf hameren op opleidingen die nodig zijn voor de arbeidsmarkt van vandaag, maar ook die van morgen. Ik blijf dat benadrukken. Het gebeurt weinig dat je bij de start van je loopbaan en tien jaar later hetzelfde doet en nog dezelfde attitudes en competenties nodig hebt, zelfs in dezelfde job. Voor degenen die al iets ouder zijn: kijk naar wat uw secretaresse of secretaris vroeger deed en wat uw assistent of assistente vandaag doet. De aard en de inhoud van die job zijn fundamenteel verschillend. Dat geldt continu en voor alle jobs.

Tijdens de commissie van 9 maart heb ik ook reeds het actieplan van de sociale partners in het kader van werkbaar werk besproken. De sociale partners zijn nu bezig met verder onderzoek, omdat er toch wel rare zaken waren, waar meer uitleg bij moest. Het werkbaar werk werd werkbaarder voor de 50-plussers. Wat speelt er mee? Wat speelt er niet mee? Zij gingen eerst die analyses verder in detail bekijken. Die oefening is gepland tot eind juni. Daarna stellen zij een actieplan op, waarover we dan in de loop van het najaar zouden overleggen. Ik hoop dat we op dat moment dan de volgende stappen kunnen zetten. Maar zeggen dat er tot dan niets is gebeurd, is zeker niet juist.

Ik houd contact met de voorzitter van de SERV om te kijken hoe de zaken evolueren en of er eventueel vertraging is en of mijn administratie materiaal kan aanleveren, indien de SERV daarvan gebruik wil maken.

Ik heb u de rol aangeduid die Flanders Synergy heeft gespeeld, op een positieve manier. Ik vind dat die voor een deel kan worden overgenomen door de private sector, die zij zelf mee heeft opgeleid, met de mensen die ze hebben opgeleid. Want als zij dat werk blijven doen, waar is dan het werk voor de mensen die ze hebben opgeleid en die die dienstverlening kunnen doen?

Wat onderzoek betreft, zien we dat dat ook op andere plaatsen is. Wij hebben vooraf gesuggereerd om met die anderen te spreken en te proberen naar een inkan-teling en een bundeling van krachten te gaan. Die gesprekken zijn nog altijd bezig.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Bedankt, minister, om het grotere geheel weer te geven waarin Flanders Synergy zich in het verleden bewogen heeft. Als ik u goed beluister, is een van uw belangrijkste argumenten dat Flanders Synergy op dit vlak marktverstoring werkt. Zij hebben 140 mensen opgelegd en gecertificeerd. Dat was een van hun opdrachten. Zij hebben dat op een goede manier gedaan.

U gaat er nu van uit dat dat dan wel vanzelf verder gaat. Ik weet niet of dat of zo is. U zegt dat dat van onderuit moet komen. Ik vraag me af of er niet juist meer stimulering nodig is. Die knowhow is opgebouwd, en we zeggen allemaal dat dat een goede manier van werken is. Maar ik ben er echt niet van overtuigd dat die

140 consultants die nu opgeleid, zomaar vanzelf hun werk zullen hebben, omdat het stimulator-zijn, de sectoren en bedrijven van onderuit stimuleren om met werkbaar werk en deze methodiek om te gaan, niet zomaar vanzelf gaat.

Die marktdynamiek brengen, die markt stimuleren en die 140 consultants aan werk helpen – sorry dat ik het zo zeg, maar ik bedoel dat niet negatief – zou naar mijn aanvoelen juist een opdracht kunnen zijn die Flanders Synergy zou kunnen spelen, omdat zij daar juist een autoriteit in zijn. Zij hebben dat ontwikkeld, zij hebben die mensen opgeleid, zij hebben die gecertificeerd. Naar mijn aanvoelen zou dat toch wel een belangrijke opdracht kunnen zijn.

In verband met het werkbaar werk en het werk dat de SERV daarrond doet, stelt u zich veeleer terughoudend op. U zegt: als zij vinden dat onze administratie daar een rol in kan spelen. Ik denk juist, minister, dat er vanuit u en uw administratie ook stimulansen moeten worden gegeven om dat werk en de inhoud ervan mee aan te sturen. U kunt niet achteruit gaan zitten en zeggen dat ze het maar onder elkaar moeten doen. Het is net belangrijk dat we vanuit de overheid, vanuit de minister en de administratie stimulansen en insteken geven van wat wij verwachten van de SERV op dat vlak.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Bedankt voor uw uitgebreide antwoord, minister. Ik vind het zelf een beetje een paradoxaal antwoord. Een van de weinige objectieve maatstaven die we nog hebben om de werkbaarheid in Vlaanderen te meten, is de Werkbaarheidsmonitor. De cijfers zijn enkele maanden geleden duidelijk gemaakt, en die zijn niet goed. Er is nog heel wat werk in Vlaanderen.

De evaluatie van Flanders Synergy die u net hebt meegenomen, is terecht een heel positieve evaluatie. Zij hebben heel goed werk gedaan. Dan zegt u dat u het wilt overlaten aan de marktwerking, vanwege het marktversturende element. Dan stel ik mij de vraag of dit het moment is om zoiets te doen. Vriend en vijand zijn het erover eens dat Flanders Synergy heel nuttig werk heeft gedaan en dat ze nodig zijn, in hun werk dat ze vandaag de dag doen. De cijfers van de Werkbaarheidsmonitor zijn niet positief. Er is nog heel veel werk aan de winkel. Ik snap uw redenering, maar dit is niet het moment om dat te doen. U hebt als minister een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat die katalysator blijft, dat heel wat dingen worden gestimuleerd om die rol te blijven opnemen rond werkbaar werk. Dit is niet het moment om de dingen over te laten aan de marktwerking, om redenen X, Y en Z. Dit is op dit moment uw rol als minister. Vaak werd er mij gezegd dat werkbaar werk niet enkel iets van de minister van Werk is. Dat heeft ook met privé en tal van andere redenen te maken. Ik heb altijd gezegd dat dat klopt, maar dat u als minister van Werk de ruimte die u hebt, maximaal moet benutten.

Een van de dingen die u, wat mij betreft, kunt doen, is Flanders Synergy blijven ondersteunen om de rol die ze hebben gespeeld in het verleden, te kunnen blijven spelen, totdat we zien dat we op de positieve weg zijn en we goede cijfers aan het boeken zijn, dat we de resultaten boeken waar iedereen zich in kan vinden, om dan op dat moment eventueel de stap te zetten die u hebt gezegd. U doet dat nu op dit moment. Dat is wat ons betreft veel te vroeg. En het is wat ons betreft ook de verkeerde keuze. Ik denk dus dat u daarop moet terugkomen. Vanuit het werkveld erkennen vriend en vijand de belangrijke rol die Flanders Synergy speelt. Het is niet het moment om dat nu over te laten aan een marktwerking, waarvan we niet weten welke effecten er juist zullen zijn.

Want dat is net het punt, minister. We weten welke rol Flanders Synergy speelt, maar we weten niet wat de effecten zullen zijn als we het overlaten aan een marktwerking. Dat is een luxe die u zich vandaag niet kunt veroorloven.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, structureel, bij elke Werkbaarheidsmonitor, en punctueel, op het moment dat we thema's zien, ondervragen wij u over werkbaar werk. Uit uw antwoorden blijkt dat u effectief wel initiatieven neemt. Dat zijn de antwoorden die u geeft. Alleen moeten we de grote vraag stellen of dit werkt, of dit effect heeft. En daar is het antwoord heel duidelijk 'neen'. Daar is die Werkbaarheidsmonitor heel duidelijk in. Als u beslist om lichte structuren te starten of op te heffen, is dat uw goed recht, maar ik vind wel dat u het dan moet doen met argumenten die steek houden. En eerlijk gezegd: in heel uw discours van daarnet heb ik die niet gehoord. Dit komt mij over als een heel aleatoire beslissing, van: er zit hier een vlieg in mijn oor iets te zeggen dat ik niet graag hoor, en ik sla die weg.

Ik ga er drie uit pikken.

Ten eerste zegt u: we hebben een boost willen geven aan sociale innovatie en initiatieven rond werkbaar werk. Minister, innovatie werkt niet met boosts. Dat is een continu proces, zeker als het gaat over sociale innovatie en werkbaar werk en een evolutieve zaak als arbeidsmarkt. U spreekt over een boost geven. Eerlijk gezegd, dat is het proces opnieuw laten stilvallen. Ik verwijs naar de jaren 80, toen we koploper waren in de windtechnologie. Men heeft dan om budgettaire redenen beslist om ermee te stoppen. En nu moeten we dure technologie uit het buitenland halen.

Ten tweede houdt u mensen die het thema genegen zijn, Flanders Synergy, eigenlijk een valse wortel voor. U zegt dat men in aanmerking komt – en in vragen die we daarover gesteld hebben, hebt u dat ook bevestigd – om in het kader van de clusterwerking sociale innovatie in te brengen, maar dat het van onderuit moet komen. In deze context, waar u negatieve cijfers hebt over werkbaar werk en u vaststelt dat er in die clusterwerking eigenlijk niet gewerkt wordt rond werkbaar werk en men eigenlijk iets transversaals en specifiek als wat Flanders Synergy doet, blijkbaar niet inbrengt, zegt hij: mij niet gelegen, het moet van onderuit komen. U trekt daar dus uw handen af. U ontloopt daar eigenlijk uw verantwoordelijkheid die u hebt om dat thema in de markt te zetten en u ontdoet zich van de mogelijkheden die u hebt.

Opleiding zouden ze ook kunnen doen, zegt u, en dat kan aan markttarieven. Wie gaat die marktтарieven betalen? Is er een vragende partij die dat ook op tafel kan leggen, al dan niet met een kmo-portefeuille? Dat veronderstelt wel dat men eigenlijk al actief is. Dus ook daar houdt uw redenering geen stand, minister.

Ik kan alleen maar vaststellen, en mevrouw Claes en de heer Annouri hebben dat voor mij gezegd, dat u iets overlaat aan de markt, waarbij we grote twijfels hebben dat die markt het opneemt. We gaan u blijven bevragen over werkbaar werk, maak u geen zorgen. Maar eerlijk gezegd, wat u nu zegt, is: eigenlijk interesseert het mij niet, en ik bedien mij van de argumenten die ik denk te hebben. Ze lijken mij vals te zijn. Het is gewoon een beslissing om te zeggen: met dat thema gaan we ons niet meer bezighouden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, ik was eigenlijk niet van plan om me aan te sluiten, maar na het aanhoren van de nonsens en de onzin van zowel collega Annouri als collega Van Malderen, kon ik het toch niet laten. Ik heb iets anders gehoord bij collega Claes. Collega Claes heeft ten minste aangegeven dat ze begrip heeft voor het feit dat door marktverstoring de minister niet anders kon dan doen wat hij gedaan heeft met Flanders Synergy. Dat heb ik collega Annouri en collega Van Malderen niet horen zeggen. Die zeiden: je laat het gewoon liggen, je laat het rotten, je doet er niets mee.

Hier wordt een beeld geschapen, als zou deze minister niets doen rond werkbaar werk. Collega's, in elke commissievergadering komt hier wel een initiatief vanuit de minister aan bod dat te maken heeft met werkbaar werk. We hebben recent nog heel het plan rond opleidingsincentives doorgenomen dat de minister met de sociale partners heeft ontwikkeld. Hier een beetje platitudes gaan verkondigen als 'de Werkbaarheidsmonitor is slecht' en 'de minister doet niks', dat is echt wel ridicuul en not done, collega's.

Uw redenering is eigenlijk ook redelijk perfide. U zegt dat de markt de rol niet kan overnemen die Flanders Synergy vandaag vervult. U gaat er dus eigenlijk van uit dat enkel overheidsgesteunde initiatieven tot bepaalde resultaten kunnen leiden en dat de markt niet tot bepaalde resultaten, zoals sociale innovatie, zou kunnen leiden. Ik vind dat een kaakslag voor alle spelers die zich daar op de reguliere markt wel rond inzetten en hard werken. Bovendien hebt u niet geluisterd naar de minister. De minister heeft zeer duidelijk aangegeven dat hij en zijn kabinet duizend-en-een pistes hebben onderzocht om de rol die Flanders Synergy speelde, in een andere vorm die niet marktverstoring is, toch nog te laten spelen. Als ik de minister goed begrepen heb, houdt hij nog altijd zelfs de mogelijkheid dat Flanders Synergy vanuit de clusterwerking bottom-up – dat lijkt ons het meest duurzame – nog altijd een rol zou kunnen spelen in het hele verhaal rond werkbaar werk. Mag ik dus alstublieft vragen, collega's, om dit debat op een genuanceerde en correcte manier te voeren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het eens met collega Annouri en collega Van Malderen dat de resultaten die er tot nu toe zijn, te weinig zijn. De resultaten van de Werkbaarheidsmonitor zijn niet goed genoeg. En dus moest er iets anders gebeuren. Dat is wat ik ook heb gedaan.

Ik heb een loopbaancheque ingevoerd. We doen voort met de dienstencheques. We leggen een focus op talent, waarbij we duidelijk aan de werkgevers en de vakbonden vragen... Ik ben het met u eens, collega Claes, dat dat sensibiliseren niet vanzelf zal gaan, maar Voka, UNIZO en ondertussen 28 sectoren nemen die elementen van competentiebeleid en werkbaar werk mee. Ik zie dat het VBO vandaag nog met iets nieuws komt en dat zij zien dat je het op een andere manier moet doen, en niet alleen die diploma's, maar ook de attitude moet meenemen en meer aandacht moet hebben voor de goesting. Degenen die hier al meer dan vijf jaar zitten, weten dat ik dat al meer dan vijf jaar breng. Je ziet dus dat daar een verandering bezig is.

Ik ben het ermee eens dat het niet vanzelf gaat. Maar als de werkgeversorganisaties dat doen – 28 sectoren, UNIZO, Voka en vandaag VBO – denk ik dat dat veel meer effect zal hebben dan als dat vanuit de overheidsinstelling komt. En ja, ze hebben wel de aanzet gegeven, absoluut, en die kennis gaat niet verloren. Dat is waarom ik ook hoop dat ze effectief zullen inkantelen, daar waar dat onderzoek nog gebeurt, dat maken van die instrumenten en dergelijke meer.

Waar ik het helemaal niet mee eens ben, is dat als je eenmaal subsidies gegeven hebt, je dat dan te eeuwig en dage moet blijven doen. Collega Annouri zegt dat het niet het moment is. Collega Van Malderen zegt eigenlijk: als je geen centen blijft geven, interesseert het onderwerp je niet. Dat is wat ik daar heb gehoord. Daar ben ik het natuurlijk helemaal niet mee eens. Dat we een andere visie hebben over de rol van de ene en de andere, daar ben ik het wel helemaal mee eens.

En ja, volgens mij lukt het. We hebben Flanders Synergy nodig gehad om daar een start aan te geven – als u 'boost' geen goed woord vindt, zeg ik 'start' – en om dat aan te wakkeren. Ik kan u garanderen, toen Flanders Synergy acht jaar geleden

begon, was dat nog geen thema bij Voka, bij UNIZO, bij het VBO, in de sectorconvenanten. Ze hebben daarin dus effectief een start – ik zou zeggen: een boost – gegeven bij die werkgeversorganisaties om dit thema op de agenda te plaatsen.

Ik ga niet in op de gedetailleerde punten of we dan moeten blijven subsidiëren vanuit de overheid, of dat het niet goed is dat dat van onderuit kan zijn. Volgens mij kan het van onderuit, zodra er een basis is gelegd. En die ligt er nu. We zien dat die opleiding vooral gevolgd wordt door consultants die vandaag al rond human resources bezig zijn. Het zijn zij die natuurlijk wel in aanmerking komen, collega Van Malderen, om met de kmo-portefeuille de bijkomende opleiding daaromtrent te doen. Als je er 140 hebt, denk ik dat je op een bepaald moment kunt en mag zeggen, zeker als je dat drie jaar op voorhand doet, dat je daar een einde aan gaat stellen. Zoek naar je alternatief. Dat zou ook moeten kunnen.

Collega Claes, natuurlijk ben ik graag bereid als de SERV met een actieplan komt. Ik voel het wat anders aan. Ik wil me niet bemoeien als de sociale partners bezig zijn. Dat is altijd moeilijk, als ik aangeef of we niet in die of die richting zouden gaan. Ik kan dat eens doen, bilateraal met de voorzitter of met de voorzitter en de ondervoorzitter, maar ik wil niet zelf met te veel initiatief komen, omdat dat het sociale overleg zou kunnen hypothekeren. Als de werkgeversorganisaties en de vakbonden rond werkbaar werk niet de nodige acties kunnen voorstellen vanuit hun kennis van het domein, dan zou dat toch wel raar zijn. En ze doen het op korte termijn. Ze hebben de Werkbaarheidsmonitor gehad. Ze doen bijkomend onderzoek tot juni. Ze nemen de tijd tot het begin van het najaar om dat actieplan op te stellen.

Ik ben graag bereid om mijn mening te geven waar ze die vragen, of zelfs om initiatief te nemen. Ik ga niet stilzitten. We hebben al veel gedaan rond werkbaar werk. Ik zal ook verder zien wat er op federaal vlak gebeurt, om te kijken hoe we op dingen kunnen inspelen. Maar ik wil in elk geval het sociale overleg op dat vlak alle kansen geven en ondersteunen waar ik kan, en zelfs een reflectie geven aan de voorzitter en ondervoorzitter van de SERV over ideeën die zij hebben of ideeën die ik heb. Ik denk dat we het beter op die manier kunnen doen.

Conclusie: ik blijf achter de beslissingen staan die we hebben genomen in 2014 rond Flanders Synergy. Dat zijn de juiste beslissingen vanuit onze filosofie. Dat wil helemaal niet zeggen dat we niet bezig zijn rond werkbaar werk en dat we niet bezig zijn rond innovatieve arbeidsorganisatie, integendeel. Met de initiatieven die ondertussen zijn genomen, hoop ik dat we betere resultaten zullen krijgen dan met de instrumenten die er in het verleden waren.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): We zijn het er allemaal over eens dat de resultaten van de werkbaarheidsbarometer niet goed waren. We zijn het erover eens dat innovatieve arbeidsorganisatie een middel is om tot oplossingen te komen. Flanders Synergy heeft daar een belangrijke rol in gespeeld.

U zegt nu dat in de sectorconvenanten van alle sectoren werkbaarheid opgenomen is. Dan lijkt het me dat innovatieve arbeidsorganisatie ook op actieniveau in die sectorconvenanten komen, want dan zullen die 140 consultants die opgeleid zijn, werk hebben en zullen er plannen gemaakt worden in de bedrijven om innovatieve arbeidsorganisatie, dat naar mijn aanvoelen een heel belangrijk instrument is, ook in de praktijk te brengen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega Ronse, telkens u het met mij oneens bent, is dat een zekere vorm van geruststelling en een bevestiging dat mijn ideologisch-politiek

kompas goed zit. Dus dank daarvoor. Ongetwijfeld is dat ook omgekeerd het geval. Dat is mooi zo.

Minister, dank u voor uw antwoord. Ik denk dat we van mening verschillen. Dat is heel duidelijk. Ik vind het een beetje naïef om ervan uit te gaan dat die 140 consultants, die experts, zomaar werk zullen vinden op de arbeidsmarkt en zullen doorsijpelen. Ik vrees dat dat niet zo evident zal zijn en dat dat een groot probleem is.

Als u ziet via een van de weinige monitoren, ik herhaal, een van de weinige monitoren die u hebt, dat er een probleem is met de werkbaarheid en dat een van de weinige organisaties die u als minister ondersteunt, daar heel goed werk in levert, kunt u niet anders dan daar verder op in te zetten op dit moment. U kiest ervoor om dat niet te doen omwille van de argumenten die u hebt aangehaald. Wat ons betreft, is dat een kapitale fout op dit moment in Vlaanderen, waar de noden zo hoog zijn en de problematiek zo gekend. We zullen dit blijven opvolgen en we zullen zien op welke manier de cijfers evolueren en op welke manier zal blijken dat dit wel of geen fout is.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sonja Claes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het ICF-instrument (International Classification of Functioning, Disability and Health) – 1672 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Wij hebben op 16 maart in de commissie Economie een gedachtewisseling gehad met de verantwoordelijken van VDAB, van Werk en Sociale Economie (WSE) en minister Homans omtrent de evoluties van International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Vooral VDAB en de secretaris-generaal van WSE trachtten toen in te gaan op de verschillende vragen die er waren omtrent dit instrument. De schorsing van maatwerk heeft aan de sector van de sociale economie en de verantwoordelijken van VDAB de kans geboden om dit screeningsinstrument van kortbij te evalueren en vergelijken.

Minister, u zult ondertussen ook wel de resultaten gezien hebben. Hieruit blijkt duidelijk dat de profielen bij het gebruik van ICF en die toegeleid worden naar de sector, zwakker zijn dan de profielen die men in het oude systeem tewerkstelde in het maatwerk en – nog meer – in de lokale diensteneconomie.

Het instrument is niet louter van toepassing op sociale economie. Daarom had ik graag uw visie gekend omtrent de inzet van ICF bij andere sectoren, maar eerst en vooral het gebruik van ICF bij maatwerk en bij lokale diensteneconomie.

Hoe interpreteert u die evaluatie? Ervaart u ook dat de profielen lager zijn voor de verschillende maatregelen waarvoor ICF reeds werd gebruikt? Moeten er volgens u aanpassingen aan het systeem gebeuren? Waar zult u ICF eventueel nog inzetten? Het is immers een waardevol en zinvol instrument. Ook bij tijdelijke werkervaring werd geopperd om dit te gebruiken. Hoe ziet u dit instrument verder binnen VDAB te ontwikkelen? Wij hebben de bespreking gehad met minister Homans, terwijl VDAB uw verantwoordelijkheid is en het instrument op zich meer mogelijkheden heeft dan het vandaag heeft. Die verantwoordelijkheden liggen meer bij u dan bij minister Homans.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zal zeker niet herhalen wat er op 16 maart hier aan bod is gekomen in de commissie. VDAB heeft goed toegelicht wat ICF al dan niet is. Ik kan het zelf kort samenvatten, en dat geeft dan onmiddellijk mijn evaluatie: het is een classificatiesysteem dat kwalitatief beschrijft wat iemands gezondheid en functioneren is en houdt rekening met ondersteunende en belemmerende factoren. Het is voor mij geen wiskundig meetinstrument en geen mathematische doelgroepafbakening 'an sich'.

Uit de toelichting door VDAB blijkt volgens mij dat de gemiddelde globale ICF-scores van de doelgroepen collectief maatwerk en lokale diensteneconomie gedaald zijn, zoals u zegt, maar dat de groepen wel homogener zijn geworden. Ik ga verder niet alles herhalen wat door de heer Dirk Vanderpoorten van WSE en mevrouw Castelein van VDAB is gezegd. Ik wil er wel aan toevoegen, en dat is al een begin van antwoord op uw tweede vraag, dat er momenteel verder onderzoek is, zodat minister Homans samen met de Vlaamse Regering een verantwoorde beslissing kan nemen omtrent de doelgroep voor sociale economie. Deze beleidsbeslissing zit niet verweven in ICF zelf, maar zal door ons als regering moeten worden genomen.

Er is dus momenteel nog een onderzoek en een opdracht voor het administratief-technisch comité in het kader van het principeakkoord van 28 oktober 2016 over een hernieuwd maatwerk bij collectieve inschakeling. Deze nieuwe inzichten kunnen ervoor zorgen dat er een verantwoorde beslissing wordt genomen omtrent de doelgroep voor sociale economie.

De belangrijkste vraag is uw derde, namelijk of we dat instrument ook elders kunnen gebruiken. Ik vind ICF een zeer kwaliteitsvol instrument dat nuttige informatie oplevert voor begeleiding en bemiddeling in het algemeen en niet alleen voor de sociale economie. Binnen mijn beleidsdomein Werk wordt het ICF-instrument eerder uitzonderlijk gebruikt, met name bij het toekennen van de VOP-premie (Vlaamse ondersteuningspremie), en dan alleen waar er geen automatische rechten voorhanden zijn.

Omdat een screening via het ICF-instrument zeer tijds- en energie-intensief is en 12 uur per persoon in beslag neemt, is hier ook een serieus kostenplaatje aan verbonden. Ik vind dat we de uitkering altijd moeten bekijken ten opzichte van het kostenplaatje van het instrument dat wordt ingezet. Daarom hebben we daar tot nu toe heel weinig gebruik van gemaakt en we zullen dat ook niet veranderen. Die hoge kostprijs heeft gemaakt dat wij beslist hebben om ICF niet te zullen gebruiken in het kader van de tijdelijke werkervaring.

Samengevat: het is een goed instrument maar het is vrij kostelijk. Je moet ten opzichte van de vergoeding die ertegenover staat voor de mensen, bekijken waar het zinvol is en waar niet. In sociale economie is het zeer zinvol met de contouren die ik heb geschetst, en naar VOP toe kan het ook een oplossing bieden en gebruiken we het ook.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Het is voldoende voor mij.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik heb een vraag om verduidelijking. Ik zal het antwoord wel lezen, maar voor alle duidelijkheid, vraag ik het. Ik ga ervan uit dat het beleid beslist en VDAB uitvoert. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Goed, dan verstaan we elkaar.

Minister Philippe Muyters: Dat is letterlijk wat ik heb gezegd.

Bart Van Malderen (sp.a): U staat al te popelen om het te verduidelijken. Misschien hebt u het gezegd en heb ik het verkeerd of niet goed verstaan. Dus het beleid beslist en VDAB voert uit.

Ten behoeve van de collega's misschien een kleine geschiedenisles. Ik wil verwijzen naar de besprekingen die we hier uitgebreid hebben gehad, zowel over een concept-nota rond maatwerk als nadien de bespreking van het decreet rond maatwerk.

Het is vanuit de werkgever altijd de bedoeling geweest om de doelgroep die historisch in sociale werkplaatsen en beschutte werkplaatsen zaten, ook in het Maatwerkdecreet aan te houden. Als u nu zegt dat we een discussie moeten hebben over de doelgroep, dan denk ik dat hier niet op een impliciete manier naar een verlenging van de doelgroep in het Maatwerkdecreet kan worden geëvolueerd. Dat is een bekommernis, een herinnering aan iedereen die het wil horen, om dat mee te nemen. Ab initio is maatwerk er gekomen om een aantal juridische problemen, ook met Europa, op te lossen, maar wel met de bedoeling om de twee doelgroepen integraal binnen de scope van maatwerk in te brengen. Ik zou niet willen dat via discussie over dit inschalingsinstrument een ander debat wordt heropend.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): De gedachtewisseling bracht ons heel wat nieuwe inzichten. Het was zeer nuttig dat de eerste evaluatie werd gedaan. VDAB heeft ondertussen al zwaar geïnvesteerd in het ICF-instrument, onder meer door concrete acties naar de werkgevers en acties om de juiste profielen te vinden en betere vacatures te leren maken. Er is inderdaad vooruitgang geboekt maar zowel VDAB als het departement erkent dat er nog werk op de plank is. Men erkende ook dat het ontstane evenwicht tussen de zwakke en de sterke profielen er is, maar men zal bijsturen. Zowel VDAB als het departement engageert zich hiertoe. Het is een zeer goed idee dat die evaluatie er gemaakt is tijdens de schorsing van het decreet, want het is inderdaad allesbehalve een simpel systeem, niet rekenkundig, niet mathematisch. Als het nu kan worden bijgestuurd, zullen er in de toekomst misschien wel efficiëntiewinsten kunnen worden geboekt, zodat het ook nog goedkoper kan.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Ik heb het antwoord van de minister helemaal niet zo begrepen als de heer Van Malderen, namelijk dat men de bijstelling ging doen om tot een andere doelgroep te komen. Ik heb begrepen uit het antwoord van de minister dat men juist de bijstelling gaat doen – maar de minister moet het zelf maar zeggen – om terug bij het oorspronkelijke doel te komen. Daarvoor zijn er natuurlijk ook bijstellingen nodig. Wij hebben het engagement gekregen een paar weken geleden in de commissie Sociale Economie. Ik ga ervan uit dat er tijd voor nodig is om dat in de praktijk te brengen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voor alle duidelijkheid, ik doe geen uitspraken over het Maatwerkdecreet en over de sociale economie. Ik heb dat niet gedaan. Er was een vraag over de toepassing van het instrument. Ik heb duidelijk gezegd dat ook mijn collega enkele weken geleden heeft gezegd dat er een onderzoek loopt. Ik zal het nog eens herhalen, dan is het voor iedereen duidelijk. Momenteel loopt hierover verder onderzoek, zodat minister Homans – niet ik – samen met de Vlaamse Regering – wel met mij maar niet door mij – een verantwoorde beslissing kan nemen omtrent de doelgroep voor de sociale economie. Dat is wat ik heb gezegd.

Ik heb niet gezegd dat die groep beperkt zou worden. Ik heb niet gezegd dat VDAB dat gaat doen, maar de regering. Deze beleidsbeslissing zit niet verweven in het ICF maar zal door ons moeten worden genomen. Ik denk dat dat heel duidelijk is en nog eens bevestigt wat er is gezegd.

De vraag van collega Claes was vooral of ik nu op dat spoor zit. Het antwoord is 'ja'. Maar de vraag was vooral of ik ICF nog elders ga gebruiken. Ik denk dat ik daar een heel concreet en duidelijk antwoord op heb gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Minister, de doelgroep is duidelijk. De doelgroep is de doelgroep die het was voor het Maatwerkdecreet. Daarover zijn we het eens. We moeten door de toepassing van het ICF-decreet terug bij die doelgroep uitkomen.

De voorzitter: Ik denk dat we hiermee de vraag om uitleg kunnen afhandelen. Ik zie het aan uw ogen, mijnheer Van Malderen.

Bart Van Malderen (sp.a): Het is omdat u mij nu noemt, voorzitter, maar ik wilde gewoon aan de minister die inspiratie meegeven. Ik ben het volledig eens met mevrouw Claes.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de slaagpercentages van aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek en het financieringsmodel van de Vlaamse universiteiten – 1840 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, er zijn verkiezingen aan de universiteiten op komst en dat levert af en toe wel boeiende, soms ook minder boeiende, discussies op. We konden een vrije tribune vinden in Knack waar de kandidaat-rector en kandidaat-vice-rector van de UGent, professor Rik Van de Walle en professor Mieke Van Herreweghe, op een beeldende manier beschrijven hoe professoren en postdoctoraal onderzoekers vandaag kijken naar het indienen van onderzoeksvoorstellen bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO).

Het is niet de eerste keer dat we het daarover hebben. U hebt ook al initiatieven in het vooruitzicht gesteld. We hebben het er op 20 oktober over gehad. Deze vraag is eigenlijk een poging om een stand van zaken te krijgen van wat sindsdien nu eigenlijk concreet op stapel staat. Ik wil zowel de vrije tribune als uw eerdere antwoorden voor ogen houden en in gedachte brengen en zeggen dat vandaag een onderzoeksvoorstel geen flauwe koek is. Men moet niet alleen een aantal inhoudelijke wetenschappelijke aspecten naar voren brengen, het gaat terecht ook over het formuleren van een vraagstelling, doelstellingen, een onderzoeksstrategie en -methodologie, en daarnaast een budgetplan, administratieve opvolging enzovoort. Dit allemaal om te zeggen dat een onderzoeksvoorstel iets is wat tijdrovend is, waar tijd en middelen in kruipen, middelen die ook, als die inspanning gebeurt door wetenschappelijk personeel, niet kunnen worden besteed aan eigenlijk wetenschappelijk onderzoek.

De schrijvers van het opiniestuk stellen daarnaast dat de 'return on investment', als ik het zo mag zeggen, frustrerend laag is. Wie vorig jaar een predoctoraal

onderzoeksmandaat aanvraag bij FWO, had een slaagkans van 20,4 procent of een op vijf. Een postdoctoraal mandaat heeft een kans van 25 procent. Daar staat tegenover dat indieners van niet-persoonsgebonden onderzoeksprojecten het moeten stellen met een slaagpercentage van 16,5 procent. Het spreekt voor zich dat dat tot een deel frustratie leidt.

Uiteraard brengt ons dat op het debat van de beschikbare middelen. We hebben dat reeds aangekaart, en u hebt gezegd dat u gaat proberen op de twee aspecten te werken. U hebt de teller-noemerbeeldspraak gebruikt. U wilt zowel op de teller als op de noemer werken. Maar de twee professoren waarvan sprake gaan er eigenlijk een stapje verder in. Ze zeggen dat er werk moet worden gemaakt van een ander financieringsmodel. Ze stellen zich vragen of we niet te ver doorgedreven zijn in de outputgedreven financiering van onze universiteiten.

In het antwoord dat we toen kregen, is gezegd dat u op een efficiëntere manier wilt werken, dat u eerst het bestuur van FWO hebt aangepast en dan een aantal procedures wilt herbekijken.

Gisteren werd een nieuwe bijdrage in het debat geleverd door professor Debyser van de KU Leuven die het had over een basisfinanciering die zou worden ingevoerd om ervoor te zorgen dat je administratieve ondersteuning zou krijgen bij het uitschrijven van dergelijke onderzoeksprojecten, zodat je niet gaat interen op uren en middelen die het best aan wetenschappelijk onderzoek zouden worden besteed.

Minister, kunt u toelichten hoe de procedure voor het indienen van onderzoeks-aanvragen concreet werd aangepast? Wat is daar de concrete stand van zaken? Kunt u een stand van zaken geven in het kader van de efficiëntie en excellentie waarover u het reeds eerder in deze commissie had?

Kunt u toelichting geven over de concrete manier waarop er werd gewerkt aan het aanpakken van de slaagpercentages waarvan sprake?

Bent u in het kader van de hierboven geschetste problematiek van plan een verhoging van de basisfinanciering van de universiteiten en van instellingen zoals het FWO-Vlaanderen te bekijken? Dat is de vraag die daarnet is gesteld.

Overweegt u andere bijkomende initiatieven om deze problematiek aan te pakken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van Malderen, als ik het artikel goed heb begrepen, denk ik dat professor Debyser het eerder heeft over het verdelen van de middelen binnen de universiteit en niet zozeer die van het FWO. Dat is mijn aanvoelen.

Ik zal uiteraard meer ingaan op de vragen die u nu stelt, dan op het bijkomende element dat gisteren aan bod is gekomen.

Ik zou u eigenlijk graag concreter kunnen antwoorden, zeker op uw eerste drie vragen, maar ik kan dat pas op het moment dat het FWO het hele plaatje van de hervorming heeft gelegd.

Er is al heel hard en heel constructief gewerkt aan die hervorming. Op basis van de eerste rapportering die ik heb gekregen, weet ik ook dat er echt vooruitgang is geboekt.

Maar in een dergelijke complexe aangelegenheid kunnen we er het beste voor zorgen dat we eerst echt de hele puzzel hebben gelegd alvorens deelaspecten in detail te verklaren.

Aangezien ik niet in detail kan treden, noch heel concreet kan zijn, wil ik toch een aantal krachtlijnen meegeven. Die krachtlijnen heb ik ook aan het FWO meegegeven – dat hebt u zelf gezegd in uw inleiding – en zijn voor mij belangrijk in die hele hervorming.

Het is een heel belangrijk aandachtspunt dat de slaagkansen voldoende hoog moeten zijn om niet ontmoedigend te worden. U haalt dat aan en ik ben het ermee eens. Ik denk dat de cijfers niet helemaal juist zijn, maar daarop zullen we niet dieper ingaan, want daarover ging het niet. En het klopt zeker ook dat het aantal aanvragen de laatste jaren sterk is gestegen.

Toen ik vorige keer een reactie gaf op een bijkomende vraag die u hier in de commissie stelde, heb ik effectief vanuit de buik gereageerd en gezegd dat we iets moesten doen aan teller en noemer. Inmiddels blijkt, als we rondkijken in andere Europese landen, bijvoorbeeld Zwitserland en Zweden, dat men ook daar worstelt met die problematiek en dat men zich overal genooddaakt ziet om ook maatregelen te nemen om de instroom te beperken.

Belangrijk voor mij is dat die instroombeperking geen statistische operatie moet zijn en dat die instroombeperkingen voor alle onderzoeksgroepen op gelijke wijze kunnen gelden. Als aan die voorwaarden voldaan is, vertrouw ik erop dat onderzoekers zelf de eerste kritische evaluator zijn van de aanvragen en dat ze enkel hun allerbeste voorstellen zullen indienen bij het FWO. Dat is een eerste belangrijk element.

Alhoewel mag worden verwacht dat die maatregel een significant effect zal hebben op de instroom van aanvragen, denk ik dat die nog niet voldoende zal zijn. We zullen kijken wat dat FWO uiteindelijk in het geheel naar voren zal brengen.

Er zijn ook andere bezorgdheden bij de onderzoekers die we ter harte moeten nemen en waarop in het geheel van de hervorming een antwoord wordt gezocht.

Ik geef er enkele, bij wijze van voorbeeld. Een eerste punt zijn de bezorgdheden rond de belangenconflicten die ontstaan wanneer panelleden hun eigen projectvoorstellen mee moeten rangschikken. Daarvoor moeten we een oplossing vinden.

Een tweede punt is de moeilijkheid die startende onderzoeksgroepen vandaag ondervinden om in concurrentie te treden met de gevestigde toponderzoekers. Iedereen weet dat er mensen zijn die pas drie jaar gestart zijn en dan al concurrentie moeten leveren met onderzoekers die een reputatie van dertig jaar hebben opgebouwd. Dat is iets dat je moet meenemen.

Een derde punt waarvan ik graag zou hebben dat het aan bod komt als die puzzel gelegd wordt, is het feit dat onderzoekers zelf tien externe referenten moeten voorstellen, iets wat in internationaal perspectief gewoon niet bestaat en wat tot heel veel wrevel leidt.

Een vierde punt is dat veel disciplines het de facto toegekende projectbudget gewoon ontoereikend vinden, gelet op de ambities van de onderzoekers, waardoor al die moeite om projecten in te dienen en te evalueren uiteindelijk tot subkritische projecten leidt. Dat is een bezorgdheid waarvan ik hoop dat die wordt meegenomen in de puzzel.

Dat zijn maar enkele voorbeelden om u ook wat te duiden hoe alles met alles samenhangt en hoe belangrijk het is om de hele puzzel in elkaar te krijgen.

Zoals ik zei, vorderen de werkzaamheden goed. Ik hoop dat er in de komende weken afronding komt en dat we met de uitvoering van start kunnen gaan. Maar als jullie dat wensen, kan ik, als er een definitief voorstel is van de raad van

bestuur, dat hier in de commissie toelichten, ook zonder vragen. We kunnen daarover een afspraak maken.

Ik denk dat ik al een antwoord heb gegeven op de vraag naar de basis-financiering van het FWO. Als ik me niet vergis, was dat tijdens de begrotings-besprekingen. Ik heb toen gezegd dat ik zo'n 45 miljoen in provisie uittrek, maar dat dat naar het fundamenteel onderzoek kan gaan. Ik sprak over het FWO, het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) en Industrieel Onderzoeksfonds (IOF), als drie kapstokken waar het gros zit van de middelen die we in provisie zetten: 45 miljoen euro. Op dat moment heb ik gezegd dat we die 45 miljoen 'conditioneer-den' aan de hervormingen die er zouden gebeuren.

U had ten slotte een vraag over de bijkomende initiatieven. Ik zal, op basis van wat mij vanuit het FWO op het vlak van de hervormingen wordt voorgesteld, bekijken of er dan nog bijkomende maatregelen nodig zijn.

Dat, mijnheer Van Malderen, is de stand van zaken van vandaag. Ik doe het aanbod om, als de hele puzzel is gelegd door de raad van bestuur – en ik hoop echt dat dat de volgende weken gebeurt – en als dat in de werkzaamheden van de commissie past, dat minstens over te maken, maar eventueel ook toe te lichten, als dat gewenst is.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik dank u voor het antwoord. In vergelijking met eerdere vraagstellingen hebt u wat meer details gegeven, waarvoor dank.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat we voor een stuk op onze honger blijven zitten. Dit debat is eerder aangekondigd. We kijken er ook naar uit. Er is behoorlijk wat vertraging opgelopen, onder andere door personeelsproblemen en aanstellingen in de raad van bestuur.

Ik ben blij te vernemen dat er vooruitgang is. Maar u zult het mij vergeven, minister, dat ik u toch om meer details vraag. Op het einde van mijn repliek zal duidelijk worden waarom ik daar nogal op aandring.

Minister, is er nu op een of andere manier – zij het relatief – een deadline? Wilt u het absoluut voor de zomer rond hebben? Ik sta heel open voor uw aanbod om, als er een akkoord is, dat hier in de commissie te bespreken. Ik zou dan ook graag het FWO hier misschien rechtstreeks – met u erbij, voor alle duidelijkheid – op aanspreken. Plannen we dat voor of na het reces? Is dat iets voor de komende maand? Ik probeer hierin klaarheid te krijgen. Ik zal u straks verduidelijken waarom.

U zegt: 'We willen werken op die slaagkans.' Dat zeggen is toch ook meteen zeggen: 'Ergens houden we in ons achterhoofd een orde van grootte van wat het zou moeten zijn.' En uiteraard heeft dat te maken met kwaliteit. En uiteraard is excellentie het uitgangspunt. Maar als je zegt 'het moet meer zijn', dan moeten we toch ergens een orde van grootte hebben van wat we als redelijk beschouwen om ook een incentive te geven aan wie indient. Ik ben het met u eens. U verwijst terecht naar het buitenland. Er bestaat vandaag een praktijk waar men – en ik wil niet oneerbiedig doen – een stukje blind vogelpik gooit. In plaats van één pijl gericht te gooien, gooien we er vijf. Vallen er een paar naast het bord, dan is dat geen probleem, dan pikken we die volgend jaar op. Dan zien we wel, als we de feedback hebben van wat er beter kan, hoe het dan beter is. Dat is geen probleem, we hebben meerdere ijzers in het vuur liggen. Dat is een beetje wat we vandaag zien. Dat drijft effectief uw aantal aanvragen op.

Ik heb heel goed genoteerd dat u inderdaad opmerkt dat er een concurrentie is tussen nieuwe en gevestigde onderzoeksgroepen. Dat is niet alleen een kwestie

van reputatie. Het gaat ook over de capaciteit van het schrijven van projecten. Het gaat dus zelfs niet alleen over de kwaliteit of over de reputatie van wie indient of van wat je doet, maar ook over de manier waarop je het kunt schrijven.

Ten slotte, bij de begroting hebt u inderdaad gezegd dat u de 45 miljoen euro basisfinanciering zou vrijmaken op het moment dat de hervorming er is. Als die 45 miljoen euro recurrent is, dan is de datum waarop je die middelen vrijmaakt, ongelooflijk belangrijk. Want als dat in december is, dan zal dat één twaalfde zijn van 45 miljoen euro. En dan zullen we natuurlijk een bijzonder laag effect hebben. Als je dat nu doet, heel snel, dan hebben we nog de helft van 45 miljoen euro. Daarom vraag ik u of u al zicht hebt op de timing en de verdeling van die 45 miljoen euro tussen het FWO, het BOF en het IOF?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik heb een aantal bedenkingen.

Ten eerste wil ik mij aansluiten bij de vraagsteller, in die zin dat ik de bekommernissen deel en dat ik ook de bekommernissen deel die werden geuit door kandidaat-rector Van de Walle. Er is inderdaad een probleem. Op een bepaald moment tijdens het academiejaar besteden mensen ontzettend veel tijd en energie aan het indienen van aanvragen. Dat gaat gepaard met heel wat administratieve taken. Het gaat ook gepaard met een zeker gevoel van pessimisme. Je zit heel wat tijd en energie te steken in het aandienen van die aanvragen en je weet dat je eigenlijk heel weinig kans maakt en dat er van het vele goede werk dat je levert, samen met die kandidaat-doctorandi, maar heel weinig dreigt door te komen.

Anderzijds is het natuurlijk belangrijk dat er een goede filter is. Daarvan zijn wij absoluut voorstander. We erkennen ook de merites van het FWO. Op dit moment is er misschien een laag slaagcijfer, maar degenen die uiteindelijk aan het doctoraat beginnen bij het FWO, behalen in de meeste gevallen – in 85 procent van de gevallen – dat doctoraat ook. Dat is een mooi resultaat. We mogen dat dus ook niet uit het oog verliezen.

Ik ben het met u eens wanneer u zegt dat een dalende instroom niet het enige doel kan zijn en dat dat niet het enige probleem is dat moet worden aangepakt. Uw eindstroom is momenteel zeer hoog. Door het feit dat iedereen – en veel meer dan vroeger – zich kandidaat kan stellen voor een doctoraat, is het ook niet evident om dat slaagcijfer op te trekken. Voor een andere aanpak heb ik in het verleden ook al gepleit. Ik denk wel dat men een en ander moet kunnen bekijken in die financiering en dat, voor iets dat toch wel zeer belangrijk is, zoals onderzoek, we het erover eens moeten blijven dat die financiering omhoog kan, op verschillende manieren.

Ik kom nog even terug op een aantal punctuele zaken, namelijk die administratieve last. Ik vraag mij af in hoeverre die administratieve taak niet kan worden vereenvoudigd. Moet daar extra budget voor komen? Ik zou eerder pleiten voor een vereenvoudiging van de indiening dan voor het schrappen van bepaalde taken. Het lijkt mij evident dat, wanneer je werkt met geld van de belastingbetaler, er ook transparantie is in je werkwijze en dat je daarin een verantwoording aflegt die grondig genoeg is. Aan dat punt zou ik geen afbreuk willen doen.

Wat de concurrentie betreft, is het inderdaad zo dat, wanneer je het als jonge onderzoeker in je eentje moet doen en je op moet kunnen tegen de grote onderzoeksgroepen, dat een frustratie is. Dat horen we wel vaker op het terrein. Er kan ook eens worden gekeken naar wat daaraan kan worden gedaan. Als er nog andere anomalieën zijn, vind ik dat die ook moeten worden besproken.

Ik kijk ernaar uit – en hoop dat het voor de zomer nog kan – om met het nieuwe FWO te kunnen spreken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is inderdaad belangrijk dat we de garantie blijven geven dat een dergelijk expertenpanel neutraal en objectief blijft. Je kunt inderdaad veel vragen stellen over die lage slaagkans. Maar ik dacht ook te hebben begrepen dat men wil gaan naar een procedure die duidelijker, transparanter en eenvoudiger is, waardoor men ook op voorhand, als men iets indient, duidelijk weet wat men eigenlijk verwacht van een dergelijk dossier.

Ik heb ook het krantenartikel gelezen van de Universiteit Gent. Ik vind dat we moeten opletten dat we de strijd tussen universiteiten niet opnieuw beklemtonen. Het moet hier gaan over de focus op de beste voorstellen, los van universiteiten, van welke aard dan ook.

Ik heb een bijkomende vraag in verband met dat expertenpanel. Het zal waarschijnlijk een kunst zijn om een evenwicht te vinden tussen enerzijds de internationalisering van uw expertenpanel en anderzijds de Vlaamse verankering. Het is uiteindelijk de bedoeling dat we komen tot valorisatie van hetgeen dat de output oplevert. Met andere woorden, valorisatie is: 'Wat kunnen we lokaal gebruiken?' Het is dan ook goed dat men weet wat er op het Vlaamse niveau kan worden gebruikt. Minister, hoe zult u proberen daaraan aandacht te besteden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik begin met het laatste. Zeker wat de mandaten betreft, zien we het nut om daarin de Vlaamse invalshoek mee te nemen. Dat zit mee in de discussie, als een van de puzzelstukken. Daar houden we dus rekening mee.

Mijnheer Van Malderen, mevrouw Brusseel, de slaagkans over enkele jaren – je mag dat nooit jaar per jaar bekijken – zit, als je het internationaal bekijkt, aan een gemiddelde van 33 procent. Dat moet dan ook het streefcijfer zijn waarnaar wij moeten groeien. En dat kunnen we, ten eerste, zoals ik al zei, door de aanvragen, en ten tweede, door het verhogen van het budget. Van de 45 miljoen euro trek ik ongeveer 30 miljoen euro uit als extra budget voor het FWO. Ik denk dat dat de grootste opstap is die er al zijn zal gebeurd bij het FWO. Dat zou dus een goede zaak zijn.

Mijnheer Van Malderen, ik leg het FWO niet op wanneer het rond moet zijn. Wat u zegt, is natuurlijk ook heel belangrijk voor hen. Ze kunnen de 30 miljoen euro maar gebruiken als ze voor de zomer samen tot een nieuw voorstel komen. De druk ligt dus bij henzelf. Zoals u zei: 'Als ze in december met een voorstel komen, zullen de budgetten niet kunnen worden gebruikt.' Het is in hun perspectief dus nuttig en zinvol om de deadline tegen de zomer te hebben. Ik hoed mij er altijd voor om het vanuit de politiek te doen. Maar ze hebben er zélf belang bij – en dat is een veel betere deadline – om het snel te doen. Afgaand op de feedback die ik krijg vanuit de raad van bestuur van het FWO, heb ik er echt wel goede moed op dat men effectief de volgende weken kan landen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Dat laatste is heel belangrijk. Een goede verstaander heeft geen volledige zinnen nodig. Ik ga ervan uit dat, in de mate dat men in de raad van bestuur van het FWO deze commissievergaderingen volgt, ook daar goede verstaanders zitten en dat daar hopelijk wijsheid en snelheid aan de dag wordt gelegd.

Ik stel dan ook voor, voorzitter, dat we nog voor de zomer het contact met het FWO vastleggen, om misschien ook vanuit onze kant wat vriendelijke druk te leggen en aan te tonen dat we vragende partij zijn om daarnaar te kijken en vooral iets te doen aan die slaagpercentages. Ik denk dat u, door te refereren aan het buitenland en te zeggen 'je zou toch redelijkerwijs moeten kunnen aannemen dat je één kans op drie hebt', een belangrijke boodschap geeft aan heel veel mensen die daar uren en dagen aan schrijven.

Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.